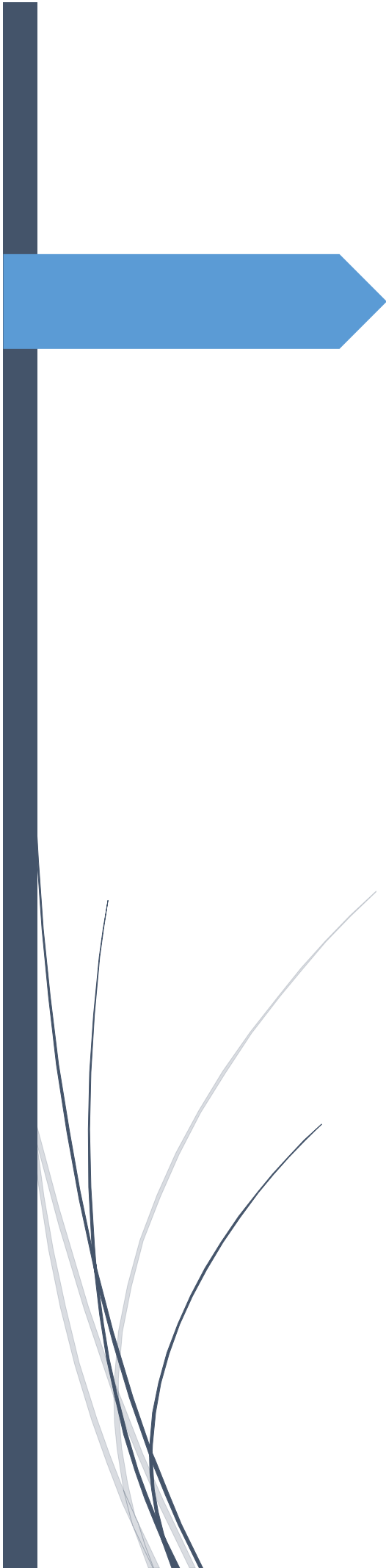




SVETNIŠTVO PO SLOVENSKO

Kateheze OFS 2017/2018

Pokrajinski svet OFS, Mb

1. DOMOVINSKA ZAVEST

Svetopisemski odlomek

4 Mojzes 34,13-29

Mojzes je zapovedal Izraelovim sinovom in rekel: »To je dežela, ki si jo z žrebom razdelite kot dediščino; GOSPOD jo je zapovedal dati devetim rodovom in polovici rodu.



Kajti rod Rubenovih sinov po svojih očetnih hišah in rod Gadovih sinov po svojih očetnih hišah in polovica Manásejevega rodu so že dobili svojo dediščino; dva rodova in pol rodu so že dobili svojo dediščino onstran Jordana pri Jerihi na jutranji strani proti vzhodu.«

GOSPOD je govoril Mojzesu in rekel: »To sta imeni mož, ki naj vam deželo razdelita v dediščino: duhovnik Eleazar in Nunov sin Józue. Vzemite še po enega kneza iz vsakega rodu, da razdelijo deželo v dediščino! In to so imena teh mož: za Judov rod Jefunéjev sin Kaléb, za rod Simeonovih sinov Amihúdvov sin Šemuél, za Benjaminov rod Kislónov sin Elidád, za rod Danovih sinov Joglíjev sin knez Bukí, pri Jožefovih sinovih za rod Manásejevih sinov Efódov sin knez Haniél, za rod Efrajimovih sinov Šiftánov sin knez Kemuél, za rod Zábulonovih sinov Parnáhov sin knez Elicafán, za rod Isahárjevih sinov Azánov sin knez Paltíel, za rod Aserjevih sinov Šelomíjev sin knez Ahihúd in za rod Neftálíjevih sinov Amihúdvov sin knez Pedahél. To so tisti, za katere je GOSPOD zapovedal, naj Izraelovim sinovom razdelijo dediščino v kánaanski deželi.«

Molitev na začetku

Gospod Bog, blagoslovi naš dom. Naj bo kraj tvojega miru. Naj v njem ne vlada sovraštvo, ampak ljubezen, naj v njem ne bo nesloge, temveč edinost. Namesto užaljenosti in krivice naj bo v njem odpuščanje. Zmota naj se umakne resnici, vera naj premaga dvom. V njem naj ne bo tesnobe, ampak upanje, naj ne bo teme greha, ampak luč tvoje milosti, naj ne bo žalosti, ampak veselje. Naj ne bo bolezni, temveč dušno in telesno zdravje. Tvoj blagoslov naj nas spremlja na poti v tvoj nebeški dom.

Pesmi:

Zdravljica

domovinske pesmi

Povsod Boga, ljubljena mati

1. Domovinska zavest

Marija skoz' življenje

Uvodna dinamika

Če je mogoče, se sestram in bratom zavrti kakšen video lepotah Slovenije, npr.:

https://www.youtube.com/watch?v=wZnL5_w-DyM

<https://www.youtube.com/watch?v=3J8v84jjczQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=nrz9KUsLAKE>

Sestre in brate povabimo, da povejo, kje so v Sloveniji so našli lepe delčke narave.

RAZMIŠLJANJE

Dandanes se sprašujemo ali je domoljubje in domovinska vzgoja vrednota, ki naj bi jo

negovali tudi v šolah in učili

mlade ideološko

neobremenjene zgodovine, ki je

omogočila narodovo preživetje,

in jih vzgajali v duhu narodne

zavesti. Za preživetje naroda ni

pomembna le materialna

blaginja in blagostanje, ki ga

želimo dajati svojim otrokom in

ga zapustiti našim rodovom; za

preživetje in obstoj nekega naroda je pomemben duhovni prostor in kulturno ozračje,

v katerem vzgajamo mlade z občutkom narodne zavesti, da so ponosni na to, da so

Slovenci in da znajo braniti svojo identiteto, svoj jezik, svoje ozemlje, svoj prostor v

katerem živijo, tradicionalne vrednote ter svoje narodnostne in narodove pravice.

Kot prvo je pomembno, da negujemo in spoštujemo svoj materni jezik. Kakšna bo naša

zgodovinska usoda kot naroda, če bomo naš materni jezik kar naprej pačili s tujkami.

(...) Kakšno bodočnost ima lahko narod, če zanemarja svoj bogat duhovni zaklad, svoj

materni jezik.

(...) Bolj bi morali ljubiti svoje domove in skrbeti zanje, varovati domačo zemljo, kjer

so se naši dedje stoletja ruvali s kamenjem, se topli z burjo in snežnimi viharji, da so

ustvarili ta raj pod Triglavom, da bi ga zapustili bodočim rodovom. Za nas Slovence

tudi v današnjem času nacionalizem ni nevaren, temveč nas, po dolgem obdobju brez

domovinske vzgoje, ogroža narodna mlačnost, ravnodušnost, nezainteresiranost, ki se

zaskrbljujoče udejanja v družbenem in političnem življenju.

(Tatjana Malec)



1. Domovinska zavest

Vsak človek ima trojno domovino: prva je tista, v kateri smo se rodili, dežela materna. Kakor ptičica svoje gnezdo pozna, tako tudi vsak pošten človek svoje domovine ne pozabi, jo varuje, brani in spoštuje, kakor zenico svojega očesa.

Druga domovina je, pravi škof Slomšek, Sveta Katoliška Cerkev, naša duhovna mati, ki nas je pri krstu prerodila v Božje otroke in nas sedaj z lučjo evangelija in močjo Božje milosti hrani in neguje na poti življenja. Z vesoljno Cerkvijo se srečujemo v domači župnijski cerkvi, posebej pri krstnem kamnu, kjer smo se prerodili in postali kristjani, pri prižnici, kjer se poučujemo v božji modrosti in pri oltarju, kjer se hranimo v Božjo milostjo ...

In tretja je nebeška domovina, kamor smo vsi povabljeni, upanje v nebeško slavo ni poceni tolažba, saj vemo, da bomo to nebeško domovino dosegli, potem ko bomo tu spolnili vsak svoje poslanstvo. V nebeško domovino bomo vstopili, ko bomo naredili izpit: Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil... bolan sem bil in ste prišli k meni... popotnik, begunec sem bil in ste me sprejeli ...

Dežela, v kateri je bil kdo rojen, se imenuje rojstna dežela ali domovina. Vsakdo dobiva od svoje domovine mnogotere in velike dobrrote. Zato je svoji domači deželi dolžan hvalo, ljubezen in pomoč. Domovina je naša ljuba mati! Bodimo si med seboj kakor otroci in pomagajmo iz vseh moči k sreči domovine in vsakega prebivalca!« Sledeče besede so mi vedno v vzpodbudo: »Bodite zavedni državljani, cenite svojo domovin



o, svoje korenine in slovenski jezik. Bodite ponosni na našo zgodovino in ne pustite se zavesti zlu, ki želi vse prikazovati kot slabo. Spoštujte se med seboj in poskušajte ohraniti zdravo jedro v sebi in okrog vas. Bog ceni slovenski narod, njegovo potrpežljivost, razsodnost in mirnost. Majhni so lahko

včasih večji kot veliki. To velja tudi za slovenski narod. Bog daj, da bi vanj vstopilo še več vere. Začnite pri sebi in spreobrnite se. Bog vas bo bogato poplačal. Slovenski rod potrebuje več čistih src, trudite se zanje. Veliko ljudi danes postavlja napačne vrednote na prvo mesto. A še vedno velja, da je na prvem mestu Bog, na drugem družina in najbližji, na tretjem posel, šola in nato ostalo. Ker ni potrpežljivosti in strpnosti, veliko pa je napuha in osebnih interesov, se odnosi vseh vrst krhajo. Zato razpadejo družine, kolektivi; nobena razmerja ne trajajo več dolgo. Ljudje si kupujejo užitke, a notranjega

1. Domovinska zavest

miru si ne more nihče kupiti. Zanj je potrebno pravilno živeti. Berite Božjo besedo, slavite Boga in mu stopajte nasproti. Naj vas spremlja vsak dan veliko angelov. Naj vas spremljajo sveti, krstni zavetniki in naši slovenski priprošnjiki.

(Anton Martin Slomšek)

Pomembnejši mejniki v zgodovini:

predniki današnjih Slovencev so se prvič naselili na tem območju v 6. stoletju;

7. stoletje: kneževina Karantanija, prva slovenska država;

745: Karantanija postane del frankovske države. Slovani prevzamejo krščanstvo in počasi izgubljajo samostojnost;

9. stoletje: Brižinski spomeniki, najstarejši zapis v slovenskem jeziku;

14. stoletje do 1918: slovenske pokrajine postanejo del habsburške, kasneje avstro-ogrske monarhije;

sredina 15. stoletja - krajše obdobje celjske kneževine, kot zadnje politične tvorbe s središčem na slovenskem ozemlju;

obdobje reformacije postavi temelje slovenskega knjižnega jezika in prinese Slovincem prvo slovensko tiskano knjigo leta 1550 in leta 1584 slovenski prevod Biblije;

1809-13: Ilirske province (polovica Slovenije je del francoskega cesarstva) - krepí se slovenska narodna zavest;

1848: zahteva po združitvi vseh Slovencev v enotnem kraljestvu znotraj avstrijskega cesarstva - program zedinjene Slovenije;

1918: konec prve svetovne vojne, po neuspešnem prizadevanju za trializem (razdelitvi habsburške monarhije na avstrijski, madžarski in južnoslovanski del) in razpadu Avstro-Ogrske, razkosanje slovenskega etničnega ozemlja med 4 države; v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (Kraljevini Jugoslaviji) je slovensko ozemlje razdeljeno najprej na dve administrativni enoti (ljubljsko in mariborsko oblast) nato pa združeno v Dravsko banovino;

1919: priključitev Prekmurja h Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev;

29. november 1945: Slovenci dobijo lastno republiko v okviru Federativne ljudske republike Jugoslavije;

15.9. 1947: ponovna združitev večjega dela Primorske s Slovenijo na podlagi pariške mirovne pogodbe;

april 1990: prve demokratične volitve;

december 1990: plebiscit za suvereno in samostojno državo (88,5% prijavljenih volivcev glasovalo za);

25. junij 1991: Slovenija razglasi neodvisnost;

23. december 1991: sprejem nove slovenske ustave;

1. Domovinska zavest

15. januar 1992: Evropska unija uradno prizna Slovenijo;

22. maja 1992: Slovenija postane stalna članica OZN;

1. februarja 1999: pridružitveni sporazum z EU stopi v veljavo;

29. marca 2004: Slovenija postane članica NATO;

1. maja 2004: Slovenija postane članica EU;

1. januar 2007: Slovenija uvede evro;

1. januar - 30. junij 2008: Slovensko predsedstvo Sveta EU



Aktivnost po temi:

Vsakemu bratu in sestri se razdeli list papirja in barvice, na list papirja nariše slovensko zastavo spodaj napiše Mir in Dobro ter njegovo ime npr. brat Jernej. Ko vsi končajo z delom zamenjajo svoj izdelek s sobratom. Lahko se dela tudi po skupinah.

Vprašanje za premišljevanje in pogovor v bratstvu? - delo po skupinah

Kaj ti pomeni domovina, kakšna je tvoja naša domovinska zavest, kdaj si bil zadnjič ponosen na to, da si Slovenec in kristjan?

Na kakšen način je Frančišek Asiški razumel pojem domovina in gradil s svojim delom svoje domoljubje?

Kako bomo mi letos okrepili svojo domovinsko zavest?

Predlog (molitev za domovino, se posebej zahvalili Bogu za našo domovino, izobesili zastave na praznike, se pogovorili na to temo s svojimi najbližjimi, otroci, vnuki, možem, ženo, sobratom....)

Zaključek:

Vsak narod nima svobode, nima svoje države, niti mu ni dovoljeno uporabljati svojega jezika v državi, v kateri živi. Nekateri narodi se borijo za obstoj svoje kulture, nekateri narodi so svojo kulturo izgubili ali so celo izbrisani kot narod. Božja milost je, da imamo po tolikih stoletjih svojo državo, svoj jezik, svojo domovino, predvsem pa svobodo. A kljub temu pozabljamo na svojo narodno zavest. Imeti rad svojo domovino, se pogovarjati o svoji deželi, živeti svojo kulturo, svojo vero ne pomeni ne sprejemati drugih, drugače mislečih, drugače verujočih. Ravno nasprotno, s svojim zgledom, dobrimi deli, molitvijo in dobroto jih bomo pritegnili medse, kakor je to storil sveti Frančišek Asiški, ki je s svojim delom, zgledom prenovil Cerkev. Kot najbolj

1. Domovinska zavest

pomembo pa je prenesti veselje do domovine na mlajše rodove, da bodo to lahko posredovali naprej, kajti samo tako bomo opravili svojo nalogo in poslanstvo.

Bodimo ponosni na to kar imamo, da smo Slovenci, da smo kristjani in na to, da smo Frančiškovi ter se tega ne bojmo povedati drugim.

Bodimo Bogu hvaležni za svojo domovino, za svoj kraj, da smo se rodili na tem ozemlju, da v svoji domovini živimo v miru, da nismo preganjani, da se ne rabimo bati hoditi po ulicah, da lahko uporabljamo svoj jezik, imamo svobodo govora, svobodno lahko izbiramo in izražamo svojo vero, da lahko živimo kakor čutimo, da je prav. (br. Jože Kozél)

Molitev za domovino

O Bog, neskončna modrost,

ti vse čudovito urejaš in vodiš.

Prosimo te za našo domovino:

daj pravo modrost možem in ženam,

ki so odgovorni za skupno blaginjo,

nam vsem pa poštenje in v času volitev pravo preudarnost,

da bosta vladala sloga in pravičnost

in bomo živeli v miru in blagostanju.

Po našem Gospodu Jezusu Kristusu, tvojem Sinu,

ki s teboj v občestvu Svetega Duha živi in kraljuje vekomaj.



2. SLOVENSKA VERNOST

Svetopisemska odlomka

1 Kr 19,1-18

Aháb je povedal Jezabeli vse, kar je storil Elija, in kako je z mečem pobil vse preroke. Jezabela pa je poslala k Eliju odposlanca s sporočilom: »Tako naj storijo bogovi in tako dodajo, če jutri obsorěj ne bom storila s tvojim življenjem, kakor je življenje enega izmed njih!« Zbal se je, vstal in odšel, da si reši življenje.

Prišel je v Beeršébo na Judovem in tam pustil svojega služabnika, sam pa je šel naprej v puščavo dan hoda. Prišel je in sédel pod samotno bodičevje; želel si je smrt in rekel: »Dovolj je; zdaj, GOSPOD, vzemi moje življenje, saj nisem boljši kakor moji očetje.« Legel je in zaspal pod bodičevjem. A glej, dotaknil se ga je angel in mu rekel: »Vstani in jej!« Ozrl se je in glej, pri njegovem vzglavju je bil hlebček na vročem kamenju pečenega kruha in vrč vode. Jedel je in pil pa spet legel. GOSPODOV angel pa je prišel še drugič, se ga dotaknil in rekel: »Vstani in jej, sicer bo pot zate predolga!« Vstal je, jedel in pil in v moči tiste jedi potoval štirideset dni in štirideset noči do Božje gore Horeb. Tam je prišel do votline in je tam prenočil.

In glej, zgodila se mu je GOSPODOVA beseda, rekoč: »Kaj delaš tu, Elija?« Rekel je: »Ves sem gorel za GOSPODA, Boga nad vojskami, kajti Izraelovi sinovi so zapustili tvojo zavezo, podrli tvoje oltarje in z mečem pobili tvoje preroke. Jaz sam sem ostal, a tudi meni strežejo po življenju.«

Pa je rekel: »Pojdi ven in se postavi na gori pred GOSPODA.« In glej, GOSPOD je šel mimo, velik in silen vihar, ki kruši gore in lomi skale, je bil pred GOSPODOM; a GOSPOD ni bil v viharju. Za viharjem je bil potres; a GOSPOD ni bil v potresu. In za potresom ogenj; a GOSPOD ni bil v ognju. Za ognjem glas rahlega šepeta. Ko je Elija to slišal, si je s plaščem zagrnil obraz, šel ven in obstal pri vhodu v votlino. In glej, nagovoril ga je glas in rekel: »Kaj delaš tu, Elija?« Rekel je: »Ves sem gorel za GOSPODA, Boga nad vojskami, kajti Izraelovi sinovi so zapustili tvojo zavezo, podrli tvoje oltarje in z mečem pobili tvoje preroke. Jaz sam sem ostal, a tudi meni strežejo po življenju.« GOSPOD mu je rekel: »Pojdi, vrni se po svoji poti proti puščavi Damaska; ko prideš tja, mazili Hazaél za kralja nad Arámom, Nimšíjevega sina Jehúja mazili za kralja nad Izraelom, Šafátovega sina Elizeja iz Abél Mehóle pa mazili za preroka namesto sebe! Kdor bo ušel Hazaélovemu meču, ga bo usmrtil Jehú; in kdor bo ušel Jehújevemu meču, ga bo usmrtil Elizej. Pustil pa jih bom v Izraelu sedem tisoč kot ostanek: vsa kolena, ki niso poklekovala pred Báalom, vsa usta, ki ga niso poljubljala.«

Apd 1, 12-14

Tedaj so se z gore, ki se imenuje Oljska in je sobotni dan hodá oddaljena od mesta, vrnili v Jeruzalem. Ko so prišli v mesto, so stopili v gornje prostore hiše, kjer so se zadrževali: Peter in Janez, Jakob in Andrej, Filip in Tomaž, Bartolomej in Matej, Alfejev sin Jakob in Simon Gorečnik ter Jakobov sin Juda. Vsi ti so enodušno vztrajali v molitvi z ženami in z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati.

Molitev na začetku

Bog naš Oče,

zahvaljujemo se ti za ta raj pod Triglavom,
za našo državo Slovenijo, doma, v zamejstvu in po svetu!
Hvala, da si nam podaril ta čudoviti košček zemlje.
Našim prednikom si razodel svojega Sina Jezusa Kristusa
in sklenil zavezo z nami.

Vera nam je omogočala, da smo preživeli na tem križišču
slovanskih, romanskih in germanskih narodov.

Na poti skozi zgodovino si nam pošiljal
duhovnike, preroke, mučence, može, žene,
matere in očete, kulturne in druge javne delavce.

Številni so s svojo krvjo napolnili zemljo,
da bi naša država pognala nove korenine.

Njihove priprošnje in varstvo Matere Marije,
Kraljice narodov, ter naše zavetnice nam utrjujejo vero,
da ostajaš z nami tudi v preizkušnjah
sodobnega globalnega sveta.

Tvoj Sveti Duh naj tudi danes razsvetljuje in vodi.

Utruj našo vero, blagoslavljal družine,
opogumljal mlade in podpiraj trpeče.

Vodi žene in može, posebej voditelje, da bodo složno iskali
pota pravičnosti, miru in spoštovanja.

Naj nas povezuje Tvoja ljubezen
in nam utrjuje upanje v zmago dobrega.

Naj se sestrstvo in bratsvo vseh ljudi dobre volje
dopolni pri Vstalem Gospodu v nebeškem Jeruzalemu!

Amen.

Dodamo rožni venec (ali samo desetko) za domovino.

2. Slovenska vernost

Predlagane pesmi

Marija skoz življenje,
O romar moj
Slovenec sem,
O Marija, Pomočnica, vseh slovenjskih src Kraljica
Bog blagoslovi Slovenijo

Uvodna dinamika

Sestre in bratje so povabljeni, da naštejejo vsaj 20 (ali več) slovenskih mest, vsaj 15 (ali več) slovenskih romarskih poti.

Ob vsakem kraju naj poizkušajo najti nekoga izmed njih, ki je tam že bil.

Ob koncu jih povabimo, da naštejejo čim več ljudskih pobožnosti

Osrednji del

SLOVENSKA VERNOST IN LJUDSKE POBOŽNOSTI

Romanje je splošna verska praksa človeštva. Staro je toliko, kakor človeštvo samo. V različnih oblikah ga poznajo vsa verstva. V krščanstvu, ki je izoblikovalo zahodno kulturo, pa zavzema še posebno mesto. Namen romanja je jasen: priti v stik z najvišjim bitjem, z božjim, imeti izkustvo Boga. Drug, enako pomemben motiv pa je, prejeti na romanju nadnaravno moč. Zato morajo obstajati kraj, obstajati mora neka pot in določena oblika obredov oz. opravil, da bi človek željeno dosegel.

Naj opozorim na nevarnost, ki obstaja pri uporabi izraza romarski ali verski turizem.

Pri besedi turizem se namreč lahko izgubijo globlji, duhovni nagibi za romanje. Površen poslušalec bi dobil vtis, kot da gre pri romanju za počitnikovanje, dopustovanje, kar pa to seveda ni. Romanje ni vagabundstvo, potepanje ali vandranje, kot bi rekel Janez Trdina, ki je trdil, da beseda romar prihaja iz besede rom – cigan. Pri romanju gre za veliko več: **za izkustvo vere**. Dandanes se sicer tudi v Cerkvi uporablja izraz verski turizem, saj za dosego romarskih ciljev uporabljamo sodobna prevozna sredstva, drugo tehnologijo, predvsem pa se glavni motiv velikokrat prepleta še z drugimi (izobraževanje, izmenjava kulturnih dobrin, počitek) nagibi za pot. **V strogem pomenu besede je romanje »popotovanje v veri«, ki zahteva človekovo popolno odprtost za dobro, lepo, resnično in eno.**

To pa srečamo tudi pri naključnih obiskovalcih svetišč ali svetih krajev, ki so prišli zgolj občudovat neke umetnine, lepote narave na božji poti ali doživeti duhovno



ozračje romarskega kraja. Ob tem bo človek, ki je odprt za lepo, dobro, resnično, lahko, če je torej v njem pravo razpoloženje, dobil tudi določeno izkušnjo nadnaravnega, božjega ... Pravi romar pa seveda veliko, veliko več.

Slovenski romar

Slovenski izraz romar, ki prihaja iz krajevne oznake Roma (Rim) jasno pove, da so naši ljudje že zelo zgodaj romali, ne le doma, ampak tudi po svetu in eden prvih ciljev so bili grobovi mučencev v Rimu. Prestolnica zahodnega rimskega cesarstva, kjer so pretrpeli zaradi zvestobe veri v prvih treh stoletjih mučeništvo številni kristjani, je postala že v 4. stoletju kraj, kamor so se stekale poti iz vseh znanih krajev: od britanskega otočja, Skandinavije do Nemčije in Vzhoda.

Prvi izpričani znani romarji z ozemlja Slovenije so bili učenci sv. Cirila in Metoda, ki so skupaj s svojima učiteljema v 9. stoletju romali v Rim in tam v baziliki Marije Snežne prejeli mašniško posvečenje. V 15. stoletju je bilo toliko slovenskih romarjev v Rimu, da so imeli tam svojo bratovščino. Tako je leta 1453 na prošnjo duhovnika Hieronima s Ptuja papež Nikolaj V. dal slovenskim romarjem napol podrto cerkev sv. Marine, ki so jo popravili in posvetili sv. Hieronimu, zraven pa dozidali hospic za romarje. V 19. stoletju je po spletu nerodnih okoliščin to postalo hrvaška last in zdaj je tam papeški hrvaški zavod za duhovnike, ki študirajo v Rimu.

Tudi Sveta dežela ni bila neznana Slovincem. Iz preteklosti je znan zapis dveh frančiškanov iz Ormoža, ki sta leta 1527 iz Benetk potovala v Sveto deželo in ohranila zapis tega romanja. V novejši zgodovini pa je najbolj znano množično romanje, ki je bilo pred sto leti (od 2. do 21. septembra 1910) in ga je vodil škof Jeglič. Takrat je tja romalo 540 Slovencev. Še vedno se najde v fotografski zapuščini naših dedov in babic ali pa kakšnih duhovnikov fotografije, ki so bile takrat narejene v Jeruzalemu. Pa tudi spominke s tistega romanja.

Naši ljudje pa so radi romali tudi v Kompostelo, ki je že tisoč let eden največjih romarskih ciljev. Pravijo, da je Kompostela zibelka združene Evrope, zato je tja kar dvakrat romal tudi papež Janez Pavel II. Izročilo o romanjih tja je bilo med Slovenci živo še v začetku 20. stoletja, ko je spomine na to, kako se je včasih odpravil romar v Kompostelo, zapisal popotnik in romar ter ljudski pisatelj duhovnik Jožef Lavtižar. Danes pa hodijo tja posamezniki in organizirane skupine. V Sloveniji obstaja tudi Društvo prijateljev poti sv. Jakoba, ki ohranja izročilo teh romanj in je oživilo slovensko transverzalo »kamina« ... Kadar pade praznik svetega Jakoba na nedeljo, tam obhajajo kompostelsko sveto leto.

Mimogrede, leta 1993 so v Komposteli izdali 70.000 potrdil, da so romarji tam prehodili vsaj sto kilometrov, lani je številka prekoračila milijon!

Posebne pozornosti pri raziskovanju romanj v preteklosti je bilo deležno slovensko romanje v t. i. »Kelmorajn«, Koeln ob Renu, »Cahe« (Aachen) in Trier, kjer so hranili relikvije svetih Treh kraljev, Kristusove suknje in Marijinega čevlja ... V Aachnu je škof Hren obnovil pri oltarju sv. Cirila in Metod poseben beneficij, ki je povezan z oskrbo romarjev. Ta je sicer obstajal (ustanovila sta ga ljubljanska in kranjska občina) že konec 14. stoletja. Slovenski romarji so potovali tja gor preko Beljaka, Salzburga, Augsburga, Nurnberga ... Zadnje tako romanje je bilo leta 1769, ko je tja poromalo 265 romarjev.



Med »novejšimi« cilji slovenskih romarjev prednjačijo Marijine božje poti: Medjugorje, Lurd, Fatima, Čenstohova, Mariazell, Trsat, ...

Kako in kdo je romal

Romarji so v 19. in prvi polovici 20. stoletja izkoristili prva sodobna prevozna sredstva. Še vedno so sicer mnogi potovali peš, ker je to posebna praksa pridobivanja duhovnega izkustva ob preverjanju lastnih fizičnih moči (zdržljivosti) in narave. Vozili so se še z vozovi in konjskimi ali drugimi vpregami. Vlaku, pozneje pa tudi že prvi avti in avtobusi, pa so omogočili, da je človek hitreje in tudi varneje prišel do romarskega cilja in domov.

Kdo je odhajal na pot? Če pogledamo pod plašč ptujskogorske Matere Božje, vidimo pod njenim zavetjem prav vse stanovce iz časa nastanka te upodobitve (srednjega veka): od papežev, cesarjev, kraljev, plemičev, cerkvenih učenjakov, duhovnikov do preprostih mož in žena. Čeprav je v srednjem veku podložnika vezal odnos do njegovega gospoda, je imel po drugi strani tudi njegovo zaščito in podporo. Tako mu je pripadala tudi pravica do romanja, seveda z njegovim dovoljenjem. Romarji so bili deležni tudi zaščite, vpeljali so tudi posebne »potne liste« ali spričevala, po katerih so bili prepoznavni po tujih deželah. Tega, ki bi napadel romarja, je doletela huda kazen, za romarje so bila ob poteh tudi zavetišča (hospici), kjer so našli zavetje in bili postreženi. Nekaj tega tudi danes izkusijo tisti, ki se odpravijo na znameniti 800 km dolgi »El camino« v Kompostelo. Po drugi strani pa so grozile hude kazni tistim, ki bi zlorabili romarski status.

Po zemljiški odvezi (1848) so ljudje lažje in bolj svobodno odšli na pot, kar je spodbudilo vsakovrstne migracije, tudi romarske. V prvi polovici 20. stoletja, še posebej pa v času italijanske vladavine na Primorskem, so bila med Slovenci posebej priljubljena romarska svetišča, kjer so na romarskih shodih naši ljudje utrjevali tudi narodno zavest in domoljubje: vzemimo npr. Svete Višarje, Sveto Goro nad Gorico ali Mengore pri Tolminu.

Romanja v 19. in 20. stoletju

Med kraji v svetu, ki so zbudili največ pozornosti in želja, da jih obišejo, je bil v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja gotovo na prvem mestu Lurd. Če pogledamo samo v skrinje in omare naših babic, bomo med zapuščino videli kipe lurške Matere Božje, slike, podobice, rožne vence, kropilčke za blagoslovljeno vodo in druge spominke s tega milostnega kraja. Tudi duhovniki so se najbolj navduševali nad Lurdom in pri nas je takrat zraslo kar sedem cerkva, ki so posvečene lurški Mariji. Med temi je posebno veličastno svetišče v Brestanici, zgrajeno ob 50. obletnici prikazovanj v Lurdu. To svetišče je med prvimi pri nas pridobilo tudi častni naslov bazilike. Med priljubljenimi je npr. romarska cerkva v Ogečih nad Šmarjeto pri Rimskih Toplicah. Tamkajšnji župnik Edvard Janžek se je udeležil velikega avstrijskega romanja v Lurd in ob vrnitvi leta 1885 ljudi tako navdušil, da so pozidali cerkev z znano lurško votlino, za katero je prinesel tudi kamen iz prave lurške votline. To je bila prva cerkva, posvečena lurški Mariji pri nas. Med posebej obiskanimi in tudi danes zelo priljubljenimi je Novi Lurd pri Šentjerneju, kjer boste pri maši, npr. v mesecu maju, videli tudi po več tisoč ljudi ... Francoski Lurd, ki ga vsako leto obiše šest ali več milijonov ljudi, je tudi danes eno največjih božjih poti na svetu in ciljev slovenskih romarjev.

Romanja in odpustki

Romanje je prvenstveno duhovno dogajanje, zato ne moremo videti v človekovo srce, ne vemo za vse nagibe in razloge, ki so vplivali, da je nekdo šel na božjo pot. Po drugi strani pa je to duhovno dogajanje prepleteno tudi z zunanjimi vplivi in ob tem so se vedno pojavljali tudi bolj posvetni celo romanju nasprotni dejavniki. Romanje je bilo vedno tudi družaben dogodek,



na poti tja, na cilju in na poti nazaj so se ljudje veliko družili, celo zabavali in tudi plesali. Na romanjih so ljudje sklepali poznanstva, iz katerih so nastali pozneje zakoni. Dušni pastirji so svarili pred nemoralnostmi, nezvestobo - obstajala so stroga pravila za romanja. V zgodovini poznamo tudi veliko nasprotovanj romanjem, posebno dolгим in nenadzorovanim, takim brez duhovnikovega spremstva. Ob vseh negativnih spremljajočih pojavih lahko razumemo Jožefa II., ki je romanja prepovedal. S tem je seveda za vedno ugasnil marsikakšen običaj, navada ...

Druga zgodba so tudi odpustki, ki so v pretekli zgodovini Cerkve zbujali vtis, da se človek za svoje grehe lahko odkupi s plačilom oz. darovi. Danes je jasno, da se odpustki nanašajo le na duhovno področje in so povezani predvsem s spokornostjo, dobrodelnostjo in duhovnimi dobrinami.

Nastanku božjih poti naj bi običajno botrovali čudežni dogodki, včasih tudi kakšna čisto človeška želja: mesta so tekmovala npr. da bi imela relikvije, ker je to pritegnilo romarje, in s tem povezano gospodarsko korist, razvoj in seveda sloves v svetu. Z romanji je vedno povezana tudi izmenjava kulturnih dobrin. Ljudje, ki so obiskovali božje poti, so se srečevali z novimi umetnostnimi in drugimi kulturnimi dosežki in vpliv teh prinašali domov, želeli posnemati ali celo vabili umetnike v svoje kraje. To je odpiralo našo domovino svetu in svet nam ...

Zapisi in potopisi o romanjih

Kar nekaj zapisov, potopisov in beležk je o romanjih, ki so jih opravili naši ljudje doma in po svetu. Obstajajo tudi priročniki za romarje. Težko je naštet vse. Naj omenim Romarske bukvice križnogorskega organista Repeža iz leta 1757, ki je napisal priročnik za romarje na Križno goro z vsemi molitvami, pesmimi in opisom romarskih opravil. S preloma prejšnjega stoletja je znana knjižica Antona Medveda Marijino Celje, ki je izšla v Mariboru leta 1898, kjer so poleg opisa božje poti še molitve za romarja, ki gre na to osrednjo avstrijsko božjo pot. Marijine božje poti je v prvi polovici 20. stoletja opisoval župnik Jožef Lavtižar in izdal kar štiri knjige z naslovom Marijine božje poti v Evropi. To je bilo priljubljeno šmarnično branje za mnoge Slovence še po drugi svetovni vojni, ko niso smeli ali mogli po svetu. Omenil sem že potopis dr. Andreja Karlina »V Kelmorajn« itd.

Anekdote o romarjih in romarskih krajih

Avstrijski opisovalec božjih poti **Alfred Hoppe** je bil posebej navdušen nad slovensko vernostjo in slovenskimi božjimi potmi. Posebno všeč mu je bila Šmarna gora, ki jo je hotel narediti za narodno božjo pot. V svoji knjigi *Des Osterreichers Wallfahrtsorte* iz leta 1913 je zapisal tole hvalnico našim ljudem: *»Slovenske dežele imajo neko posebnost: odlikujejo se po velikem številu svetišč po gorah. Kjer koli narava ponudi lepo vzpetino za to, Slovenci sezidajo cerkev. Znano je, da lahko od Sv. Petra, malega kraja v bližini Brezj, človek vidi s prostim očesom kar 120 cerkva. Svetišč po gorah je po vseh slovenskih deželah po naši posplošeni oceni okrog tisoč ali celo več. Ali so te pogosto velike, lepe bogoslužne zgradbe potrebne? Na to je le en samcat odgovor: Ne, niso potrebne!*



To potrjuje tudi praksa: večina teh cerkva je vse leto prazna, ljudje jih ne obiskujejo; to počno le v določenem času v procesijah pa tudi posamezni verniki, združeni v skupine. Ali naj torej to prošnjo slovenskega ljudstva grajamo? Naj graja, kdor hoče! Mi, osebno, ne bomo nikdar soglašali s tem grajanjem. Nasprotno: srčno se veselimo ljudstva, v katerem je čutiti toliko idealnega, tolikšno češčenje Boga, moč vere in v katerem je skrito toliko poezije, da si ne dela skrbi s ponižujočimi vprašanji o potrebnosti in koristnosti, marveč edino in samo sledi visokim nagibom srca ter si ne da miru in ne počiva, dokler ne postavi Gospodu, češčenemu in ljubljenu, kamnitega Tedeuma za že drugimi, na vrhovih svojih lepih gora, in z vsemi temi gradnjami v svoji veliki nesebičnosti noče sporočiti nič drugega kot slovesno javno izpoved: Gospod, verujem vate, upam vate, ljubim te iz vsega srca! ... Zato te blagrujemo, slovensko ljudstvo, ki smo te ljubeče spoznavali na romanjih ter nas je ogrel in navdušil zgled tvoje goreče, na žrtve pripravljene ljubezni do Boga.«

Blejčanke so nagnale francoske vojake: Božji poti Matere božje na Blejskem otoku sta grozili pred okoli dvesto leti dve nevarnosti: reforme Jožefa II. in Napoleonove vojske. Jožef II. je hotel cerkev podreti, pa jo je rešil grajski glavar Ignacij Novak. Tudi drugič je po njegovi zaslugi, predvsem pa zaradi upora pogumnih blejskih žena, božja pot ostala neokrnjena. Francoske oblasti so hotele pobrati dragocenosti. Ni jim uspelo. Na otoku so oblastnike, ki so jih spremljali vojaki, pričakale razjarjene ženske z domačim orodjem v rokah in jih odgnale. Vpile so: *»Marija varuje nas, me bomo varovale Marijo!«*

Kača iz ženinih ust: Baročni slikar Janez Anton Tušek iz Škofje Loke je leta 1760 poslikal vso cerkev na Veseli Gori nad Šentrupertom na Dolenjskem. Njegove freske so zanimive, ker prikazujejo ljudi in nošo časa, v katerem so nastajale. Med upodobitvami Frančiškovih čudežev na Veseli Gori je posebno znana tista, ki kaže spečo ženo, ki ji iz ust leze kača. Ob njej stoji užaloščen mož. Razlaga pravi, da je ženi med spanjem zlezla skozi usta v trebuh kača. Zbudila se je s strašnimi bolečinami. Zaobljubila s ejo k sv. Frančišku. Na poti na Goro se je onesvestila, iz njenih ust pa je prilezla kača. Druga, bolj hudomušna razlaga pa pravi, da je bila žena tako jezikava in strupena v govorjenju, da so se je vsi, tudi mož, bali. Ko se je mož zaobljubil sv. Frančišku na Veseli Gori, jo je hudobni duh v podobi kače zapustil ...

Spametovani župnik: »Mogočni izžanski župnik Mihael Omersa je šel na Jezero (vas blizu Tomišlja) obhajati. Ko pa nazaj jaha mimo Tomišlja, se mu splaši konj ter ga verže s sedla. Obvisel je pa z eno nogo na stremenu in splašeni konj dirja z njim naprej. Strastno se derži sedla in v tej smertni nevarnosti kliče Marijo Tolažnico v Tomišlji na pomoč. In prečudno je bil rešen, nič žalega se mu ni zgodilo. V zahvalo je postal velik dobrotnik te cerkve.« (Janez Volčič, Življenje Device Marije in sv. Jožefa, MD, Celovec 1889)

Tako se moli le na Zaplazu: »Saj povsodi lahko Boga molimo, vendar ne poznam kraja, kjer bi se tako lahko, pobožno in ginjeno molilo kakor na Zaplazu. Iz svojih mladih dni vem, da sem bil vselej srečen, kadar sem se priporočil ali obljubil zaplaški Materi božji« (zapis v romarski spominski knjigi).

Vprašanja za premišljevanje in pogovor v bratstvu (lahko v manjših skupinah ali osebno – na koncu sledi podelitev)

Voditelj povabi sestre in brate, da si podelijo doživetja ob romanjih in se spomni, kje in kdaj se je/ga je Sveta Trojica najlepše dotaknila.

Vsak našteje nekaj ljudskih pobožnosti, ki so mu dragocene in lahko tudi pojasni zakaj. (Naslednje dogajanje se lahko odvija tudi v skupini. Kreativnejše skupine si lahko ob tem omislijo, da ugibate mimični prikaz določene pobožnosti in jo potem tudi ovrednotite.

2. Slovenska vernost

Molitev

Prosim te Bog, moj Gospod za milost, da bi bili vsi moji nameni, dejavnosti in opravila usmerjeni samo v službo in slavo Božjega veličastva.

Vzemi, Gospod, in sprejmi vso mojo svobodo,
moj spomin, moj razum in vso mojo voljo,
karkoli imam ali premorem.

Ti si mi to dal, tebi, Gospod, to vračam.

Vse je tvoje, razpolagaj z vsem popolnoma po svoji sveti volji.

Daj mi svojo ljubezen in milost, to mi zadošča.

Sveta Elizabeta, prosi za nas!

Sveti Ludvik, prosi za nas!

Sveta Klara, prosi za nas!

Sveti Frančišek, prosi za nas!

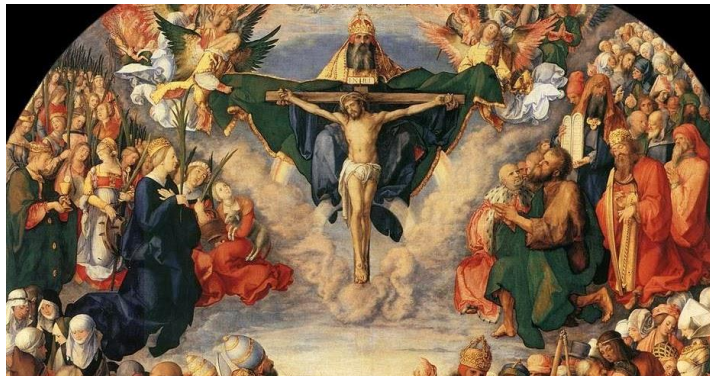


3. POKLICANI K SVETOSTI

Svetopisemski odlomek

1 Pt 1,13-16

Zato opašite ledja svojega razuma, trezni bodite, popolnoma naslonite upanje na milost, ki vam je prinesena v razodetju Jezusa Kristusa. Kot otroci poslušnosti se ne prilagajajte prejšnjim željam, ki ste jih imeli v svoji nevednosti, marveč bodite v vsem ravnanju tudi sami sveti, kakor je svet tisti, ki vas je poklical, saj je pisano: Bodite sveti, ker sem jaz svet.



Molitev na začetku

LITANIJE VSEH SVETNIKOV (oglejske)

Gospod, usmili se *Gospod, usmili se*
Kristus, usmili se *Kristus, usmili se*
Gospod, usmili se *Gospod, usmili se*

Marija, deviška **Božja** mati *prosi*
za nas

Mihael, mogočni angel **proti** zlu
Gabrijel, naznanilec **odrešenja**

Angeli, služabniki **božje** slave
Janez Krstnik, glas vpijočega **ga** v puščavi
Jožef, čisti ženin **in** device

Peter, trdna **skala** Cerkve
Pavel, apostol **mnogih**
narodov Marko, oče **naše** vere

Janez, učitelj **jev** najljubši
Matej, oznanjeval **lec** kraljestva
Luka, evangelist božjega **ga** usmiljenja

Andrej, prvi Kristus **sov** apostol
Tomaž, ap **ostol** vzhoda
Jakob, prvi mučen **nec** apostolov

Marija Magdalena, priča vstajenja
Štefan prvi mučen **nec** za Kristusa
Ignacij Antiohijski, glasnik Cerkve **ne**
edinosti

Lovrenc, mučenec iz ljubezni **do**
ubogih

Perpetua in Felicita, moč **ni** v veri
Neža, Kristusova **zaročenka**

Mohor in Fortunat, zavetnika **oglejske**
Cerkve

Rudolf, blažen **ni** mučenec
Sveti Kristusovi **vi** mučenci

Gregor, čudodel **nik** sveti
Avguštin, nemiren bož **ji** iskalec
Martin, ap **ostol** dobrote

3. Svetništvo

Ciril in Metod, učitelja Slovanov
Benedikt, vodič po evangeljski poti
Anton Martin, pastir božjega ljudstva

Dominik, oznanjevalec vere v molitvi
Ferdinand zavetnik jetnikov
Frančisek, svetla Kristusova podoba

Anton Padovanski, glas dobrote
Katarina, vzor ljubezni do bližnjega
Jožef zgled delavcev

Frančisek Ksaverij voditelj
oznanjevalcev evangelija

Tomaž, veliki cerkveni učitelj
Terezija Avilska, svetilka mistične
modrosti

Janez Marija Vianney, priča
odpuščanja
Mala Terezija, spodbuda misijonarjem
Maksimiljan Kolbe, mučenec
darovanja

Vsi pravični Izraelci
Vsi svetniki Božje cerkve
Vsi blaženi svetniki Božji

Pesmi

V nebesih sem doma
V nebesih dom pripravljen je za nas

Uvodna dinamika

Prva možnost – vsak od sester in bratov je povabljen, da pove eno zanimivost (ali več) iz življenja svojega krstnega zavetnika.

Druga možnost – iz litanij vseh svetnikov voditelj izbere 5 (ali več) svetnikov. K njim doda nekaj kratkih opisov (pri tem si lahko pomaga s knjigo Leto svetnikov ali z zapisom Molimo s svetniki na spletni strani <http://www.skofija-sobota.si/molitvene-ure>). Sestre in brate potem razdeli v skupine in te med seboj tekmujejo, katera prej ugotovi svetnika.

Oznanilo - SVETOST

Ljudje neprestano sestavljamo različne lestvice, sploh na začetku leta so le-te pogoste. Nogometni navdušenci iščemo svojega igralca na seznamu najboljših strelcev ali med najboljšimi igralci leta/sezone, filmska industrija podeljuje različne nagrade za najboljše igralce, v medijih se pojavljajo sezname najbolj obloženih ljudi, v smučariji podeljujejo zlate globuse in še in še ... Po eni strani se lahko jezimo zaradi vsega tega



primerjanja, ker vemo, da je vsak človek edinstven. Po drugi strani pa lahko vse skupaj vzamemo tudi pozitivno – na lestvici smo se znašli, ker nas je nekdo opazil, ovrednotil in potrdil se je naš trud, zakaj se tega ne bi veselili? V drugem pomenu lahko razumemo tudi različne sezname svetnikov – ne kot lestvico, kjer se med seboj prerivajo tisti, ki se želijo pokazati, koliko so sveti, ampak kot paleto možnosti, kako lahko živimo odnos z Bogom. Svet (latinska beseda sanctus je sicer povezana z rimskim bogom Sanktusom, se pa uporablja za prevod grške besede hagios, ki pomeni posvetiti, izvzeti iz običajne rabe, narediti za sveto) je tako tisti človek, ki je povezan z Bogom, ki živi v Bogu.

Svetost v različnih religijah

Mnogo svetovnih religij priznava posebno mesto ljudem, ki v življenju kažejo različne kreposti. Se pa razlikujejo nazivi, ki jih taki ljudje dobijo, kot tudi dejanja, zaradi katerih so jih dobili.

Na splošno bi lahko dejali, da gre za ljudi, ki jih postavljamo za zgled, ki so izjemni učitelji, sposobni delati čudeže, navadno niso navezani na materialne stvari ali na udobje in imajo poseben odnos do svetega.

V različnih afriških verstvih so ti ljudje postavljeni na stopnjo božanstev, v budizmu jih kličejo Arahts ali Bodhisattvas. Hinduizem sicer ne pozna postopka za razglaševanje svetih, take ljudi prepozna okolje, kjer živijo, nazivi zanje pa so guru, swami, rishi, ... Muslimani uporabljajo izraz Mu'min za označitev vernikov, ki so popolnoma podrejeni Alahu. Judovski izraz tzadik pa je vezan na mistiko posameznega človeka in hkrati na njegovo družbeno delovanje.

Tudi znotraj krščanstva ni enotnega učenja glede svetnikov. V anglikanstvu se naziv svetnik nanaša na osebo, ki jo je skupnost prepoznala kot sveto, duhovno. Svetniki so tako modeli, ki naj jih posnemamo, pred ljudi pa so postavljeni kot starejši bratje v Kristusu. Sicer pa na splošno v protestantskih Cerkvah z izrazom svetnik označujejo tiste, ki so kristjani (ne glede na to ali so še živi ali so že umrli). Ker pa za edinega posrednika med Bogom in ljudmi priznavajo Jezusa, običajno ne prakticirajo molitev k svetnikom ali njihovega češčenja. V glavnem imajo molitve k svetnikom za idolatrijo – malikovanje.

Pravoslavna Cerkev z izrazom svetnik označuje vse, ki so v nebesih, ne glede na to ali so kot taki priznani na zemlji ali ne. S svetništvom pri njih ni toliko povezano neoporečno moralno življenje, ampak skupnost z Bogom, tako najdemo kar nekaj svetnikov, ki so živeli grešno, vendar so postali svetniki zaradi ponižnosti, spreobrnjenja in njihovega odnosa do soljudi. Kot svete jih prepoznajo ljudje iz njihovega okolja in nato celotna Cerkev.

V Koptski, Etiopski, Eritrejski in ostalih orientalski Cerkvah je razglasitev svetnikov pridržana njihovim voditeljem, ki pri tem upoštevajo sveto sinodo. Eden od pogojev za razglasitev je, da mora od kandidatove smrti preteči vsaj 50 let.

Katoliško pojmovanje

Učenje Katoliške cerkve pravi, da sama ne dela svetnikov, ampak jih prepozna. Naziv je namenjen tistim, ki so bili kanonizirani (uradno priznani), kar pomeni, da so v nebesih. Papež Janez 15. je bil prvi, ki je uradno razglasil svetnika (31. januarja leta 993, nemškega škofa Ulricha). Pred tem je bilo češčenje svetnikov spontano, za svete so jih prepoznali v okoljih, kjer so ti živeli. Od časa papeža Inocenca 3. pa je razglaševanje svetnikov izključno domena papeža (Walter iz Pontoisa je zadnji svetnik, ki ga je razglasil ne-papež – nadškof iz Rouena leta 1153). Na spletni strani papeške kongregacije za zadeve svetnikov je zapisano, da točnega števila razglašanih svetih ne poznamo, nekateri avtorji pa govorijo o številu okrog 3000.

Nekatere svetnike častimo tudi kot zavetnike za različne zadeve ali poklice ali proti raznim boleznim. To lahko prihaja iz tradicije ali so bili za take uradno razglašeni. Kljub temu pa moči, s katerimi posredujejo, ne posedujejo sami od sebe, ampak jo dobivajo od Boga.



Ko je nekdo razglašen za svetnika, se njegovo telo tretira kot sveto, svetnikovi posmrtni ostanki in njegove stvari pa kot relikvije, ki se uporabijo v cerkvah.

Kako postaneš svetnik?

V katoliški tradiciji se proces, ko se v osebi prepozna izjemna svetost, imenuje kanonizacija. Navadno gre za daljši proces, ki se je skozi leta spreminjal. Zadnji, ki je uvedel kar nekaj sprememb, je bil leta 1983 papež Janez Pavel 2. Tako je odpravil npr. hudičevega advokata (njegova naloga je bila, da napada dokaze, ki so govorili v prid kanonizaciji) in skrajšal dobo 5

let od kandidatove smrti, ko se lahko začne postopek kanonizacije (ob primeru Matere Terezije). Sam je razglasil okrog 300 svetnikov.

Koraki postopka kanonizacije

1. Krajevni škof razišče kandidatovo življenje in učenje, da bi našel dokaze za izjemne kreposti. Rezultati se pošljejo v Vatikan.

2. Vrsta teologov in kardinalov na kongregaciji za zadeve svetnikov pregleda poslano dokumentacijo in jo oceni.
3. Z odobrenjem kongregacije papež razglasi kandidata za božjega služabnika – kar pomeni, da je zgled za krščanske kreposti.
4. Naslednji korak je beatifikacija, zanjo je potrebno dokazati en čudež, ki se je zgodil po kandidatovi smrti. Z beatifikacijo je dovoljeno češčenje blaženega v posamezni skupini ali regiji. Mučenci, ki so umrli zaradi vere, so lahko beatificirani brez dokazanega čudeža.
5. Da bi kandidat bil prepoznan za svetega, je potrebno predstaviti dokaz za drugi čudež, ko je ta potrjen, se proces kanonizacije sklene.

Svetost je obvezna vsebina vsakega kristjana

»Litanijske svetnikov so lestvica na katero moramo priti!« približno tako je v eni od svojih predstav rekel Gregor Čušin. Pa ne tako, da bi točno ponavljali stvari, ki so jih pred nami počeli svetniki, ampak da bi v svojem okolju na svoj način našli pot, obliko življenja z Jezusom. Svetost je, da opravljamo svoje zadolžitve tako dobro kot le zmoremo. S tem Cerkev ohranja svojo svežino, mladost ... Svetost ni izbirna, ampak obvezna vsebina vsakega kristjana.

Papež Frančišek nas je leta 2013 ob prazniku vseh svetih povabil: *»Biti sveti ni privilegij redkih, temveč smo k svetosti poklicani prav vsi. Vsi! Vsi smo poklicani hoditi po poti svetosti. In ta pot ima svoje ime in svoj obraz; to je obraz Jezusa Kristusa. V evangeliju nam kaže pot, ki je pot blagov. Božje kraljestvo dosežejo tisti, ki svoje gotovosti ne iščejo v stvareh, temveč v Božji ljubezni; za tiste, ki so preprostega srca, ki so ponižni, si ne domišljajo da so pravični in ne sodijo drugih; tisti, ki znajo trpeti s trpečimi in se veseliti z veselimi; ki niso nasilni temveč usmiljeni in si prizadevajo za ustvarjanje sprave in miru.«*

Slovenski svetniški kandidati

V Cerkvi na Slovenskem je trenutno odprtih 13 postopkov za razglasitev blaženih oz. svetnikov za skupaj 67 kandidatov. Spodaj so naštet:

→ **Mučenci XX. stoletja** (iz več slovenskih škofij) – postulator je p. dr. Metod Benedik OFMCap. Večina izmed kandidatov je predstavljena v knjigi z naslovom *Palme mučeništva: ubiti in pomorjeni slovenski duhovniki, redovniki in bogoslovci in nekateri verni laiki*, Celje 1994 (avtorji so Anton Pust, Zdravko Reven in Božidar Slapšak). Število mučencev XX. stoletja po škofijah je: Maribor 12, Ljubljana 30, Koper 9.

3. Svetništvo

→ **Danijel Halas** (24. junij 1908 – 16. marec 1945), mučenec, duhovnik v Veliki Polani. Postulatorka je Andreja Červek. Leta 2014 se je končal škofijski postopek in je bila dokumentacija predana Kongregaciji za zadeve svetnikov.

→ **Alojzij Kozar** (11. november 1910 - 29. april 1999), duhovnik. V težkih časih po 2. svetovni vojni je deloval kot župnik v Odrancih, kjer je vodil gradnjo cerkve, zbiral občestvo in deloval tudi kot pisatelj in urednik. Postulatorka je Klavdija Dominko.

→ **Anton Strle** (21. januar 1915 – 20. oktober 2003), duhovnik, teolog, spovednik in prevajalec. Postulator je p. dr. Andrej Pirš FSO.

→ **Anton Vovk** (19. maj 1900 – 6. julij 1963), ljubljanski škof. Postulator je msgr. dr. Blaž Jezeršek. Oktobra 2007 se je končal škofijski postopek in maja 2008 je bilo gradivo predano Kongregaciji za zadeve svetnikov.

→ **Cvetana Priol** (16. februar 1922 – 11. avgust 1973), učiteljica glasbe iz Maribora, mistikinja. Postulator je p. dr. Vinko Škafar OFMCap.

→ **bl. Anton Martin Slomšek** (26. november 1800 – 24. september 1862), škof in prvi slovenski blaženi. Za blaženega je bil v Mariboru razglašen 19. septembra 1999.

→ **Friderik Irenej Baraga** (28. junij 1797 – 19. januar 1868), misijonar, škof v mestu Marquette (zvezna država Michigan, ZDA). Kontaktna oseba v Sloveniji je Miloš Košir, župnik v Trebnjem. Papež Benedikt XVI. je podpisal odlok o razglasitvi junaških kreposti Božjega služabnika Friderika Ireneja Barage

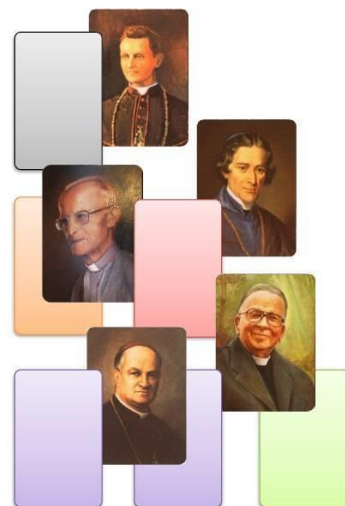
→ **bl. Alojzij Grozde** (27. maj 1923 – 1. januar 1943), laik, mučenec. Za blaženega je bil razglašen 13. junija 2010 v Celju. Postulator je mag. Igor Luzar.

→ **Janez Frančišek Gnidovec CM** (29. september 1873 – 3. februar 1939), škof v Skopju. Vicepostulator je Janez Cerar CM.

→ **p. Vendelin Vošnjak OFM** (13. september 1861 – 18. marec 1933), doma iz Konovega pri Velenju, je deloval v Zagrebu.

→ **Andrej Majcen SDB** (30. september 1904 – 30. september 1999), duhovnik in misijonar. Kongregacija za zadeve svetnikov je novembra 2008 izdala dektret "nihil obstat", da se sme začeti škofijski postopek. Vicepostulator je Anton Ciglar SDB.

→ **Blažene drinske mučenke**: bl. s. Marija Krizina Bojanc (23. januar 1885 – 15. december 1941), in bl. s. Marija Antonija Fabjan (23. januar 1907 – 15. december 1941). Med Drinskimi mučenkami so še hrvatica s. Marija Julia Ivanišević, predstojnica



3. Svetništvo

samostana na Palah, s. Marija Bernadeta Banja, madžarskega rodu in starejša s. Marija Berchmana Leidenix iz Avstrije. 24. septembra 2011 so bile v Sarajevu razglašene za blažene.

→ Božji služabnik **Jakob Ukmar** (13. julij 1878 – 2. november 1971), tržaški duhovnik, filozof, teolog in poliglot. Junija 2009 je bila sklenjena škofijska faza postopka, julija 2009 pa je bilo gradivo predano Kongregaciji za zadeve svetnikov.



→ **Francesco Bonifacio** (7. september 1912 – 11. september 1946), duhovnik, mučenec. Za blaženega je bil v Trstu razglašen 4. oktobra 2008. Ni bil slovenskega, ampak italijanskega rodu. Doma je bil iz Pirana in je tam živel v času, ko (še) ni bilo slovenske države. Na seznam smo ga uvrstili iz tega razloga.

→ Božji služabnik **Anton Mahnič** (14. september 1850 – 14. december 1920) je bil slovenski teolog, pesnik in škof v mestu Krk na Hrvaškem. Rojen je bil v Kobdilju v župniji Štanjel na Krasu, mašniško posvečenje je prejel v goriški stolnici leta 1874, v škofa pa je bil posvečen leta 1896. Bil je prvi škof, ki je stalno tudi živel v svoji škofiji. Na Krku se je pokazal kot odličen branilec hrvaškega naroda na otoku proti italijanski okupaciji in bil zato preganjan. Umrl je leta 1920 v Zagrebu. 14. decembra 2013, ob 93-letnici njegove smrti, se je v krški stolnici začel postopek za prištetje krškega škofa k blaženim.

Vprašanja za premišljevanje in pogovor v bratstvu (lahko v manjših skupinah ali osebno – na koncu sledi podelitev)

Kako je v mojo vero vključeno češčenje svetnikov in kako se to vidi?

Kateri svetnik mi je najbližji?

Kolikšna je moja želja, da postanem svetnik?

Zaključek

Predlog je, da sestre in bratje do prihodnjega srečanja so pozorni na cerkve in kapelice, ki jim pridejo na pot in na svetnike, katerim so posvečene.

Molitev

Nebeški Oče, na različne načine nam nenehno izkazuješ svojo ljubezen in naklonjenost. Dal si nam veliko dobrih ljudi, ki so nas vodili k tebi. Hvaležni smo ti zanje. Ponižno te prosimo, pokaži na tiste, ki so pri tebi v nebesih, da bodo tudi pred vesoljno Cerkvijo povzdignjeni na čast oltarja. S pomočjo domačih zgledov svetega življenja in z njihovo priprošnjo bomo lažje spoznavali in izpolnjevali tvojo voljo, služili tebi in svojim bližnjim. Usliši nas po našem Gospodu Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s teboj v občestvu Svetega Duha živi in kraljuje vekomaj. Amen.

